

Nr 63.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1937 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till domkapitlen för budgetåret 1937/1938 m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

Uti propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t (punkten 34 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1937) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition angående anslag till domkapitlen för budgetåret 1937/1938, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för sagda budgetår

dels till Domkapitlen: Avlöningar ett förslagsanslag av 225,000 kronor;

dels ock till Domkapitlen: Omkostnader ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 5 februari 1937 dagtecknad proposition, nr 97, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för domkapitlen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för domkapitlen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938;

dels till Domkapitlen: Avlöningar för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 232,500 kronor;

dels ock till Domkapitlen: Omkostnader för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 68,400 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr Petrus Nilsson (I: 217) och den andra inom andra kammaren av herr E. Andersson i Prästbol (II: 430), vari hemställts, ej mindre att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 97 måtte uttala, att de extra ordinarie skrivbiträden, som enligt propositionen skola vara

anställda hos domkapitlen i Växjö och Karlstad, böra såsom kanslibiträden placeras i lönegraden B 7, och än även att den i propositionen förefintliga avlöningsstaten måtte bli föremål för härav föranledd jämkning;

dels en inom första kammaren av herrar *E. Sjödahl* och *I. Ekströmer* väckt motion (I: 218), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta ej mindre att vid vardera av Göteborgs och Växjö domkapitel må anställas en e. o. amanuens med lön i 18:e lönegraden och i stället för kontorsbiträdet ett e. o. kanslibitråde med lön i 7:e lönegraden än även att uti avlöningsstaten de förhöjningar vidtagas, som erfordras av vad sålunda omförmäls;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Th. Gardell m. fl.* väckt motion (II: 429), vari hemställts, att riksdagen ville för sin del besluta, att stiftssekreteraren vid domkapitlet i Visby skall från och med budgetåret 1937/1938 erhålla samma lönegrad som stiftssekreterarna vid domkapitlen i Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Göteborg, Karlstad och Härnösand samt i varje fall lägst lönegraden B 26.

Beträffande de av motionärerna till stöd för deras framställningar anförda skälen hänvisas till motionerna I: 217, I: 218 och II: 429.

Av statsrådsprotokollet inhämtas bland annat följande:

Sedan de av chefen för ecklesiastikdepartementet den 31 maj 1934 tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande domkapitlens omorganisation av departementschefen erhållit i uppdrag jämväl att verkställa utredning rörande den inverkan, 1932 års ecklesiastika boställslagstiftning kunde anses hava haft på arbetsförhållandena å domkapitlens kanslier, samt att avgiva det förslag, till vilket sagda utredning kunde giva anledning, ävensom att verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om lönereglering för stiftssekreterarna, hava de sakkunniga med skrivelse den 13 oktober 1936 överlämnat betänkande med utredning och förslag rörande nämnda frågor.

Över betänkandet hava yttranden avgivits av *domkapitelstjänstemännens förening* och *stiftsjägmästareföreningen* samt av *domkapitlen*, förutvarande *Stockholms stads konsistorium* och *stiftsnämnderna* ävensom av *allmänna civilförvaltningens lönenämnd*, *kammarkollegiet* och *statskontoret*. I särskilda skrivelser hava vidare *domkapitlen* gjort framställningar beträffande anslag för budgetåret 1937/1938 till avlöningar och omkostnader, varöver *statskontoret* avgivit utlåtande.

1. Avlöningsanslaget. Genom 1932 års ecklesiastika boställslagstiftning befriades domkapitlen praktiskt taget från all befattning med det ecklesiastika boställsväsendet. I stället inrättades i stiftens särskilda stiftsnämnder med närmaste uppgift att hava inseende och vård över den ecklesiastika boställsjorden. Rörande ärendenas handläggning hos stiftsnämnd gäller, att befattningshavarna å domkapitlens expeditioner skola ombesörja diarieföring,

beredning, föredragning och expediering av mål och ärenden, som ankomma å stiftsnämnden, i den mån sådant ej åligger stiftsjägmästare eller annat biträde hos nämnden. Stiftssekreterare, stiftsnotarie och amanuens vid domkapitel äro skyldiga att mottaga uppdrag att vara ledamot och sekreterare i stiftsnämnd eller ersättare för sådan ledamot. Det åligger stiftssekreteraren att vara redogörare jämväl för stiftsnämndens medelsförvaltning. Där stiftssekreterarens göromål i övrigt icke tillåta honom att vara redogörare för domkapitlets och stiftsnämndens medelsförvaltning, kan domkapitlet efter samråd med stiftsnämnden därtill förordna annan befattningshavare vid domkapitlet.

Kungl. Maj:t äger, i den mån sådant prövas skäligt, tillerkänna ledamot av stiftsnämnd ersättning ur kyrkofonden ävensom bevilja erforderliga anslag ur samma fond för gäldande av övriga kostnader för nämndernas verksamhet. Omedelbart vid ikraftträdandet av den nya lagstiftningen visade det sig — tvärtemot vad som tidigare antagits — ogörligt för domkapitels-expeditionerna att med tillgänglig personal fullgöra vederbörliga arbetsuppgifter. Kungl. Maj:t har efter framställning av stiftsnämnderna ställt betydande belopp till förfogande för anställande av tillfälliga biträden och mötande av expensutgifter. Sålunda anvisades till avlönande av biträden med kansligöromål och för renskrivning för budgetåret 1933/1934 54,250 kronor, 1934/1935 65,900 kronor, 1935/1936 67,400 kronor och för 1936/1937 71,600 kronor, till löpande expensutgifter för budgetåret 1933/1934 24,350 kronor, 1934/1935 24,050 kronor, 1935/1936 23,668 kronor 58 öre och för 1936/1937 22,825 kronor, samt för engångskostnader tillhopa 52,079 kronor 17 öre. Härjämte hava för förhyrande av lokaler åt stiftsjägmästarna i Skara, Västerås, Växjö och Visby utgått för budgetåret 1933/1934 sammanlagt 2,300 kronor, 1934/1935 2,195 kronor, 1935/1936 2,500 kronor och 1936/1937 2,500 kronor.

De sakkunniga, som konstaterat, att 1932 års ecklesiastika lagstiftning medfört en betydlig ökning av arbetsbördan å domkapitlens expeditioner, hava ansett det ändamålsenligt, att stiftsnämndernas personal inskränkes till att omfatta stiftsjägmästare och skogliga biträden samt att till domkapitlens förfogande ställas arbetskrafter i den utsträckning, att det kan förväntas, att dessa kunna medhinna att på ett nöjaktigt sätt fullgöra det kansliarbete, som är erforderligt med hänsyn till såväl domkapitlens som stiftsnämndernas verksamhet. De sakkunniga hava därför framlagt förslag rörande utökning av domkapitlens kanslipersonal och jämväl ifrågasatt en reglering av lönerna för denna personal. Enligt de sakkunnigas mening bör kyrkofonden bidra till kostnaderna för personalen till den del densamma sysselsättes med stiftsnämndsärenden. Med hänsyn till en av de sakkunniga företagen uppskattning av arbetsbördans fördelning å domkapitels- och stiftsnämndsärenden hava de sakkunniga föreslagit, att kyrkofonden skall bidra med omkring 50 procent av avlöningskostna-

derna, dock efter avdrag av beräknade kostnader för Stockholms domkapitel och arvoden till domkapitlens ledamöter m. m.

Avlöningsstatens slutsumma skulle vid bifall till de sakkunnigas förslag uppgå till 414,940 kronor, varav staten skulle bidra med 221,190 kronor och kyrkofonden med 193,750 kronor, innebärande en anslagsminskning för statsverket med 72,210 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört:

»1932 års ecklesiastika boställslagstiftning innebar en genomgripande förändring av det ecklesiastika boställsväsendets administrativa ledning. Domkapitlen befriades nästan helt från de med boställsväsendet sammanhängande uppgifterna, och i stället inrättades inom stiftens särskilda kontrollorgan, stiftsnämnder, med närmaste uppgift att hava inseende och vård över den ecklesiastika boställsjorden samt övrig till kyrkliga behov och ändamål avsedd fast egendom inom stiftet. Man synes hava till en början antagit, att domkapitelskanslierna skulle kunna utan särskild kostnad ombesörja de med stiftsnämndernas verksamhet förenade administrativa göromålen. Detta visade sig emellertid icke möjligt. Med stöd av den i 6 § ecklesiastika boställsordningen meddelade föreskriften om att Kungl. Maj:t äger, i den mån sådant prövas skäligt, ur kyrkofonden bevilja erforderliga anslag för gäldande av kostnader för nämndernas verksamhet har kyrkofonden i betydande utsträckning tagits i anspråk för stiftsnämndernas räkning, bland annat för avlöande av biträden med kansligöromål och för renskrivning. De för sistberörda ändamål anvisade anslagen hava stigit från 54,250 kronor för budgetåret 1933/1934 till 71,600 kronor för löpande budgetår.

Redan tidigare av statskontoret och nu senast av 1934 års domkapitels-sakkunniga hava påpekats olägenheterna med den dubbla anvisningen av medel till de för domkapitlen och stiftsnämnderna gemensamma kanslierna. Befattningshavarna anställas av olika myndigheter och avlönas efter skilda grunder. Anslagsbehovet för domkapitlen kan ej ses i samband med stiftsnämndernas speciella behov. Anslagsbedömningen försvåras följaktligen och avvägningen av anslagsmedlen mellan de särskilda stiftens kan ej ske efter enhetliga normer.

De sakkunniga, vilka funnit sig kunna konstatera en av den nya boställsordningen föranledd bestående ökning av arbetsbelastningen å domkapitels-expeditionerna, hava med hänsyn till nyssberörda olägenheter och i anknytning till vissa av statskontoret tidigare framförda förslag ifrågasatt, att all den för vederbörande domkapitel och stiftsnämnder erforderliga kanslipersonalen — stiftsjägmästarna, de biträdande stiftsjägmästarna och de skogligen biträdena dock undantagna — skulle avlönas från det under åttonde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till Domkapitlen: Avlöningar, och detta anslag beredas ersättning för de kostnader, som skäligen kunna anses belöpa på stiftsnämnderna, genom omföring till anslaget av medel från kyrkofonden. Efter vissa undersökningar hava de sakkunniga kommit till den slutsatsen, att omkring 50 procent av berörda sammanlagda personal-kostnader böra bestridas av kyrkofonden.

De sakkunnigas ifrågavarande förslag, som tillstyrkts av alla de myndigheter, vilka yttrat sig över detsamma, och som även ansetts stå i principiell överensstämmelse med vissa av 1932 års riksdag gjorda uttalanden, har synts mig välgrundat och även i detaljerna lämpligt avvägt. Jag anser mig därför böra tillstyrka detsamma.

Med hänsyn till nyssberörda föreskrift i boställsordningen och i betraktande av att i 6 § kyrkofondslagen meddelas en allmän föreskrift om att av fonden skola utgöras omkostnader för stiftsnämndernas verksamhet, lär förslaget ej erfordra ändring i gällande författningsbestämmelser. I avslutning till de sakkunniga bör vidare framhållas, att kyrkofonden ej bör deltaga i kostnaderna för Stockholms domkapitel, eftersom vid detta domkapitels sida icke finnes någon stiftsnämnd, och ej heller till någon del bestrida de utgifter för arvoden och annan ersättning åt vissa domkapitelsledamöter m. m., som gäldas ur den i avlöningsstaten för domkapitlen ingående anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, och som ej hava något samband med stiftsnämnderna. I likhet med de sakkunniga anser jag, att kyrkofondens andel i berörda personalkostnader icke bör sättas i relation till belastningen å anslaget utan till anslagets i riksstaten år från år angivna storlek. Vid förändringar i storleken av de under anslaget beräknade kostnader, vartill fonden enligt det ovanstående bör bidra, synes det till anslaget från kyrkofonden omfördas beloppet böra jämkas uppåt eller nedåt.

Strängt taget borde fonden åläggas bidrag jämväl med 50 procent av de på den avsedda personalen belöpande kostnaderna för dyrtidstillägg. Då emellertid en sådan anordning är svår att tekniskt genomföra och ej heller föreslagits av de sakkunniga och de i ärendet hörda myndigheterna, vill jag icke ifrågasätta en dylik åtgärd utan endast framhålla, att kyrkofonden vid sådant förhållande ej kan anses bliva för hårt anlitad för de ändamål, som här avses.

De sakkunniga hava verkställt ingående undersökningar rörande personalbehovet vid domkapitlen och i samband därmed till övervägande upptagit jämväl vissa lönefrågor. Jag skall här först beröra ifrågavarande lönefrågor och i samband därmed vissa av de sakkunniga framlagda förslag rörande införande av nya tjänstemannakategorier vid domkapitlen.

Vad först angår *stiftssekreterarna*, hava de sakkunniga föreslagit, att dessa befattningshavare, som nu åtnjuta lön i Uppsala, Lund och Luleå i lönegraden B 28, i Visby i lönegraden B 24 och i övriga stift i lönegraden B 27, skulle med undantag av stiftssekreteraren i Luleå uppflyttas en lönegrad. Som motiv härför har anförts i huvudsak, att stiftssekreterarna, vilkas arbetsuppgifter och ansvar i och för sig syntes väl motivera en förmånligare löneställning än den nuvarande, i egenskap av chefer för domkapitelsexpeditionerna genom den utvidgade kansliverksamheten fått ökad arbetsbörda och större ansvar än tillföre, och att den numera beslutade omorganisationen av domkapitlen kunde förväntas komma att ställa ännu större anspråk på dessa befattningshavare. Av yttrandena över de sakkunnigas ifrågavarande förslag inhämtas, att domkapitlet och stiftsnämnden i Uppsala, respektive Lund ansett stiftssekreterartjänsten i Uppsala, respektive Lund böra placeras i lönegraden B 30. Domkapitlet och stiftsnämnden i Karlstad hålla före, att alla stiftssekreterare, möjligen med undantag för Visby, böra placeras i samma lönegrad. Denna uppfattning kommer mer utvecklade igen i det yttrande, som avgivits av styrelsen för domkapitels-tjänstemännens förening och vari hävdas, att stiftssekreterarna böra överlag placeras i lönegraden B 30. Domkapitlet och stiftsnämnden i Luleå finner stiftssekreterartjänsten därstädes böra fortfarande bibehållas i paritet med motsvarande tjänster i Uppsala och Lund. Domkapitlet och stiftsnämnden i Visby anse, att stiftssekreteraren i Visby bör erhålla lön i samma löne-

grad som i flertalet andra domkapitel. Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har funnit skäl åtminstone för närvarande icke föreligga för en allmän höjning av stiftssekreterarnas löneställning. Kammarkollegiet har allenast funnit sig böra tillstyrka en uppflyttning i lönegrad av stiftssekreterartjänsten i Visby. Enligt statskontorets mening kan den nya boställslagstiftningen ej åberopas såsom motiv för lönereglering för stiftssekreterarna, i varje fall ej under annan förutsättning, än att dessa befattningshavare obliigatoriskt och utan särskild ersättning äro sekreterare jämväl i stiftsnämnderna. Då så icke för närvarande är fallet, har ämbetsverket avstyrkt förslaget.

För egen del vill jag till en början framhålla, att de lönevillkor, som stiftssekreterarna erhöello genom 1928 års lönereglering, äro ett uttryck för den dåvarande uppfattningen om befattningshavarnas uppgifter, ansvar och ställning inom förvaltningen. Skäl för en i jämförelse med andra befattningshavare ändrad löneställning föreligga alltså allenast, om det kan påvisas, att förutsättningarna för löneplaceringen sedan dess undergått någon förändring. De efter år 1928 vidtagna, domkapitlen berörande, mer genomgripande reformerna — 1932 års ecklesiastika boställslagstiftning och 1936 års domkapitelsreform — hava icke inneburit någon väsentligare förskjutning av stiftssekreterarnas ställning i administrativt hänseende men väl, såsom i det föregående framhållits, lett till en betydande ökning av arbetet inom domkapitelkanslierna. Den ökade arbetsbelastningen bör enligt min mening mötas genom att domkapitelsexpeditionerna förses med tillräcklig biträdespersonal. Jag vill icke bestrida, att stiftssekreterarna såsom chefer för nämnda expeditioner genom kanslipersonalens tillväxt kunna få sitt arbete och ansvar ökade, men i likhet med lönenämnden, kammarkollegiet och statskontoret kan jag icke finna denna merbelastning vara av den beskaffenhet, att den motiverar en ändring av stiftssekreterarnas löneställning. Jag tillåter mig framhålla, att många andra statliga befattningshavare i motsvarande ställning i sitt arbete fått och oavbrutet få kännning av statsverksamhetens tilltagande omfattning och intensifiering, utan att för dem ifrågasatts ändrad lönegradsplacering. Jag finner med andra ord icke tillräckliga skäl vara förebragta att för närvarande rubba den avvägning av lönerna för stiftssekreterarna, som efter en ingående utredning och prövning vidtogs år 1928. Härav framgår, att jag icke heller kan biträda det från vissa håll framförda förslaget om hävande av den nuvarande differentieringen av stiftssekreterartjänsterna i lönehänseende och att jag för närvarande i motsats till kammarkollegiet måste ställa mig avvisande mot en isolerad förbättring av löneförmånerna för stiftssekreteraren i Visby.

I samband härmed bör emellertid behandlas den av de sakkunniga berörda frågan om *arvodena för stiftsnämndernas sekreterare*.

Enligt gällande bestämmelser äger domkapitlet i stiftsnämnd utse två ledamöter, av vilka den ene skall vara juridiskt bildad och tjänstgöra såsom sekreterare hos nämnden. Som regel fungerar stiftssekreteraren såsom ledamot av och sekreterare hos stiftsnämnden. I denna egenskap åtnjuter han samma arvode som ledamot, vilken icke är ordförande och vice ordförande, d. v. s. 600 kronor i Lunds stift, 200 kronor i Visby stift och 300 kronor i övriga stift. De sakkunniga hava ifrågasatt, huruvida denna ersättning kunde sägas skäligen honorera den ökning av arbetsbördan och det extra ansvar, som följde med uppgiften, och hava därför föreslagit en höjning av berörda arvode till åtminstone samma belopp, som utgår till ordförande och vice ordförande i nämnderna, nämligen 800 kronor i Lund, 300 kronor i

Visby och 500 kronor i övriga stift. De myndigheter, som yttrat sig över detta förslag, hava tillstyrkt detsamma, utom kammarkollegiet, som satt i fråga, om arvodet över huvud taget borde utgå. En reservant inom kollegiet har dock tillstyrkt en ytterligare höjning av berörda arvode med 200 kronor utöver de av de sakkunniga föreslagna beloppen.

Vad kammarkollegiets majoritet yttrat till stöd för sin mening, att arvodet bör bortfalla, synes mig riktigt endast under förutsättning, att stiftssekreterarna på grund av sin tjänsteställning bliva ledamöter av nämnderna. I så fall lärer emellertid kunna göras gällande, att stiftssekreterarnas lönefråga komme i ett annat läge. Det får icke anses uteslutet, att vid sådant förhållande skäl skulle finnas föreligga för en förbättrad löneställning. Det är knappast antagligt, att ett realiserande av kollegiets uppslag skulle medföra någon besparing för det allmänna. Åtgärden skulle emellertid vålla en bundenhet i fråga om personvalet, som kunde åstadkomma olägenheter, varför den nuvarande ordningen synes vara att föredraga. Jag ger dock de sakkunniga och vederbörande myndigheter rätt uti, att det nuvarande arvodet är för snävt tillmätt, och har intet att erinra mot de sakkunnigas förslag om höjning av arvodet till att motsvara det, som tillerkännes ordförande och vice ordförande i stiftsnämnd. Kungl. Maj:t torde i anslutning till därutinnan i ecklesiastika boställsordningen meddelad föreskrift böra i sinom tid besluta härav föranledd ändring i gällande bestämmelser. Mitt förslag medför en ökning av kyrkofondens utgifter med 2,300 kronor.

Vid domkapitlen i Uppsala och Lund sysselsättas nu *stiftsnotarier* i lönegraden B 21. Arbetsbelastningen vid domkapitlen göra enligt de sakkunnigas mening stiftsnotarier erforderliga vid alla domkapitlen utom Visby. Lönegradsplaceringen skulle bliva densamma som nu utom vid domkapitlen i Uppsala och Lund, där vid sidan av vanliga ordinarie eller icke-ordinarie stiftsnotarietjänster jämväl skulle finnas sådana tjänster i lönegraden B 24, vilkas innehavare skulle kallas förste stiftsnotarier. Domkapitlet i Göteborg har framhållit önskvärdheten av att även detta stift kunde erhålla en motsvarande befattningshavare men alternativt hemställt, att denne skulle placeras i lönegraden B 22. Domkapitlet i Luleå och stiftsnämnden i Strängnäs hava funnit behov därstädes föreligga av förste stiftsnotarier. Domkapitlet och stiftsnämnden i Karlstad ävensom vederbörande personalorganisation hålla före, att stiftsnotarietjänsterna i allmänhet böra placeras i lönegraden B 24. Kammarkollegiet och statskontoret, som funnit behov föreligga av stiftsnotarier, hava avstyrkt förslaget om inrättande av sådana tjänster i högre lönegrad än B 21. Lönenämnden synes luta mot samma uppfattning.

Även jag har funnit övervägande skäl tala för den ståndpunkt, som intagits av de sistnämnda myndigheterna. Det mer omfattande arbete, som åligger domkapitlen i Uppsala och Lund, bör kompenseras genom en ökning av antalet kvalificerade tjänstemän, icke genom att vederbörande befattningshavare beredes en gynnsammare löneställning. Som skäl för en uppflyttning i lönegrad av flertalet hithörande befattningshavare har från ett par håll åberopats den de nuvarande stiftsnotarierna och amanuenserna åvilande, ej sällan permanenta föredragningssskyldigheten. Att sådana ansvarsfulla uppgifter anförts åt lägre avlönade tjänstemän är numera vid ett flertal av de centrala ämbetsverken en nästan normal företeelse, som enligt min mening utesluter tanken på att till isolerad prövning upptaga domkapitlens hithörande spörsmål. Jag tillstyrker därför allenast, att ytterligare

ett antal ordinarie stiftsnotarietjänster i lönegraden B 21 och i förekommande fall icke-ordinarie sådana tjänster inrättas.

I likhet med de sakkunniga och de i ärendet hörda myndigheterna finner jag det välbetänkt, att de kamerala uppgifterna vid domkapitlen anförtros åt särskilda befattningshavare, *kansliskrivare* i lönegraden B 11, vilka som regel ersätta de vid domkapitlen nu anställda kanslibiträderna. Att — såsom en reservant inom allmänna civilförvaltningens lönenämnd ifrågasatt — hänföra dem, som skola handhava nämnda uppgifter, till lönegraden B 15 och därigenom bereda domkapitlen en mer gynnad ställning än åtskilliga centrala ämbetsverk finner jag ej motiverat. Kungl. Maj:t torde i sinom tid böra till närmare prövning upptaga den av de sakkunniga och lönenämnden berörda frågan om sättet för tillsättningen av ifrågavarande tjänster i de stift, där nu befintliga ordinarie kanslibiträdesbefattningar icke skulle komma att bibehållas.

De sakkunnigas förslag rörande de personalkategorier, som i övrigt böra vara anställda vid domkapitlen, tillstyrker jag i likhet med flertalet myndigheter. Jag vill härtill foga, att jag icke finner skälighet att nu till prövning upptaga frågan om expeditionsvakternas lönegradsplacering.

Vägende skäl hava anförts för att till särskild skyndsamt utredning hänskjuta frågan om *anställnings- och lönevillkoren för stiftsjägmästarna och de biträdande stiftsjägmästarna* samt övrig hithörande personal. Det är min avsikt att, sedan förevarande ärende angående domkapitlens personalförhållanden blivit av riksdagen prövat, för Kungl. Maj:t framlägga förslag om igångsättande av en sådan utredning genom särskilda sakkunniga.

Jag övergår härefter till att behandla den av de sakkunniga för de särskilda domkapitlen föreslagna personalorganisationen. De sakkunnigas härutinnan framlagda förslag hava biträts av kammarkollegiet och statskontoret samt i det väsentliga även av allmänna civilförvaltningens lönenämnd. Däremot hava domkapitlen och stiftsnämnderna samt vederbörande personalorganisation anförts vissa detaljerinringar. För egen del föreslår jag endast i nedanberörda hänseenden ändringar i de sakkunnigas ifrågavarande förslag.

Stiftssekreterartjänsterna bibehållas enligt det föregående vid nu gällande lönegrader.

Vid domkapitlet i *Uppsala* bibehålles den nuvarande stiftsnotarietjänsten i lönegraden B 21. Den av de sakkunniga föreslagna tjänsten i lönegraden B 24 inrättas icke.

I likhet med lönenämnden håller jag före, att den av de sakkunniga ifrågasatta normalorganisationen av domkapitlen bör i möjligaste mån redan från början följas vid upprättandet av personalstaterna för de särskilda domkapitlen. På grund härav bör även vid domkapitlet i *Skara* inrättas en kansliskrivarebefattning på ordinarie stat i lönegraden B 11 och i stället den av de sakkunniga föreslagna, av hänsyn till en nu vid stiftsnämnden anställd tjänsteman betingade extra ordinarie kontoristbefattningen i 15:e lönegraden utgå. Nyssnämnde tjänsteman bör, därest han erhåller kansliskrivarebefattningen, i enlighet med lönenämndens förslag beredas en lönefyllnad, svarande mot den löneinsparing han därigenom skulle få vidkännas. Lönefyllnaden, å vilken dyrtidstillägg bör utgå, synes böra givas formen av ett personligt lönetillägg, motsvarande skillnaden mellan befattningshavarens nuvarande lön, 4,200 kronor, och lönen för en ordinarie befattningshavare i lägsta löneklassen av lönegraden B 11 å C-ort, d. v. s. (4,200 — 2,982 =) i runt tal 1,200 kronor. Anslag till den av de

sakkunniga föreslagna extra ordinarie kanslibiträdestjänsten i 7:e lönegraden bör stå till förfogande, endast om ifrågavarande befattningshavare erhåller kansliskrivartjänsten och så länge han kvarstår å densamma men därefter indragas, i vilket hänseende Kungl. Maj:t torde böra meddela erforderliga bestämmelser. Under denna tid torde det icke vara erforderligt att, såsom stiftsnämnden i Skara ifrågasatt, anvisa särskilda medel till extra befattningshavare, renskrivning m. m.

Vid domkapitlet i *Lund* böra finnas 2 stiftsnotarietjänster i lönegrad B 21 i stället för av de sakkunniga förordade 1 tjänst i lönegraden B 24 och 1 tjänst i lönegraden B 21.

Domkapitlet i *Karlstad* torde liksom flertalet övriga jämnstora domkapitel böra beredas anslagsmedel till extra befattningshavare, renskrivning m. m. Visserligen synes domkapitlet i de till de sakkunniga lämnade uppgifterna ej hava äskat sådant anslag. Domkapitlet har emellertid i sitt yttrande över de sakkunnigas förslag upptagit frågan och hemställt om ett anslag av 1,800 kronor för ändamålet. Detta förslag finner jag mig kunna biträda.

I likhet med lönenämnden vill jag betona, att den extra ordinarie kanslibiträdestjänst, som på grund av särskilda skäl bör inrättas vid domkapitels-expeditionen i *Härnösand* i stället för en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst, bör vid inträdande ledighet å tjänsten ombildas till en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst. Kungl. Maj:t torde böra meddela härav be-tingade föreskrifter.

I övrigt har jag intet att erinra mot de sakkunnigas förslag till personalorganisation vid de särskilda domkapitlen.

Enligt mitt förslag skulle alltså vid domkapitlen finnas ordinarie befattningshavare på sätt nedan angives (inom parentes ha angivits öknings, respektive minskningar i jämförelse med den nuvarande personalförteckningen):

Ordinarie tjänstemän.

	Stiftssekreterare			Stifts- notarie	Kansli- skrivare	Kansli- biträde	Expedi- tions- vakt
	Lönegrad			Löne- grad	Löne- grad	Löne- grad	Löne- grad
	B 28	B 27	B 24	B 21	B 11	B 7	B 5
Uppsala	1	—	—	1	1 (+1)	1	1
Linköping	—	1	—	1 (+1)	1 (+1)	—	1
Skara	—	1	—	1 (+1)	1 (+1)	—	1
Strängnäs	—	1	—	1 (+1)	1 (+1)	—	1 (+1)
Västerås	—	1	—	1 (+1)	1 (+1)	—	1
Växjö	—	1	—	1 (+1)	1 (+1)	—(-1)	1
Lund	1	—	—	2 (+1)	1 (+1)	1	1
Göteborg	—	1	—	1 (+1)	1 (+1)	—(-1)	1
Karlstad	—	1	—	1 (+1)	1 (+1)	—(-1)	1
Härnösand	—	1	—	1 (+1)	1 (+1)	—(-1)	1
Luleå	1	—	—	1 (+1)	1 (+1)	—(-1)	1
Visby	—	—	1	—	—	—	1 (+1)

Vidare skulle vid domkapitlen — utöver den icke-ordinarie sekreteraren vid Stockholms domkapitel, i vilkens arvode och övriga löneförmåner icke ifrågasättes någon ändring — finnas anställda följande extra ordinarie befattningshavare:

Extra ordinarie tjänstemän.

	Stifts- notarie	Amanuenser		Kansli- biträde	Kontors- biträde
	Lönegrad	Lönegrad		Lönegrad	Lönegrad
	20	18	16	7	4
Uppsala	1	—	1	—	2
Linköping	—	—	1	—	1
Skara	—	—	—	1	1
Strängnäs	—	—	—	—	1
Västerås	—	—	—	—	1
Växjö	—	—	1	—	1
Lund	1	1	1	—	2
Göteborg	—	—	1	—	1
Karlstad	—	—	1	—	1
Härnösand	—	—	1	1	—
Luleå	—	—	1	—	1
Visby	—	1	—	—	1

I enlighet med de sakkunnigas förslag böra härutöver för en tid av 5 månader av budgetåret 1937/1938 beräknas anslagsmedel till avlöning åt en efter omorganisationen övertalig amanuens i 18:e lönegraden vid domkapitlet i Strängnäs, som inträder i pensionsåldern i november 1937.

Vidare skulle till extra befattningshavare, renskrivning m. m. utgå de ovannämnda av de sakkunniga och mig förordade beloppen samt dessutom oförändrat anslag, 3,700 kronor, till motsvarande ändamål vid Stockholms domkapitel, alltså till domkapitlet i

Uppsala	kronor	1,200
Linköping	»	1,800
Skara	»	—
Strängnäs	»	1,000
Västerås	»	1,800
Växjö	»	1,000
Lund	»	1,800
Göteborg	»	1,800
Karlstad	»	1,800
Härnösand	»	1,000
Luleå	»	1,800
Visby	»	—
Stockholm	»	3,700

Summa kronor 18,700

Härjämte skulle utgå personligt lönetillägg å 1,200 kronor till nuvarande bokhållaren vid domkapitlet i Skara under förutsättning att han erhåller kansliskrivartjänsten vid domkapitlet i fråga.

Vad beträffar beräkningen av domkapitlens avlöningsanslag för nästa budgetår, må följande anföras.

Anslagsposten till *avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat*, nu förslagsvis 180,750 kronor, bör beräknas till summan av de med vederbörliga tjänste- och familjepensionsavdrag minskade lönerna i högsta förekommande löneklass för de ordinarie tjänstemän, som enligt det ovanstående böra vara anställda vid domkapitlet, d. v. s. till i avrundat tal 272,000 kronor, innebarande en anslagshöjning med 91,250 kronor.

Ur den under anslagsposten till *arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t*, uppförda delposten a. *Grundbelopp*, nu 26,900 kronor, bestridas enligt det föregående bland annat arvoden och ersättningar till vissa domkapitelsledamöter samt ersättningar åt sakkunniga, tillhoppa $(15,200 + 1,000 + 750 =)$ 16,950 kronor. Eftersom domkapitelsreformen trädde i kraft först den 1 januari 1937, motsvarar sistnämnda belopp endast kostnaderna för halvt budgetår (jfr riksdagens skrivelse nr 349/1936). Posten bör alltså för nästa budgetår höjas med 16,950 kronor. Vidare bör under posten beräknas ovannämnda personliga lönetillägg å 1,200 kronor till en befattningshavare vid domkapitlet i Skara. Å andra sidan bör posten minskas med det arvode å 4,200 kronor, som utgår till extra biträdet vid domkapitlet i Lund F. Malmström, vilken pensioneras under budgetåret 1936/1937. Delposten bör alltså höjas med $(16,950 + 1,200 - 4,200 =)$ 13,950 kronor till 40,850 kronor.

I detta sammanhang må i avseende å det under posten beräknade anslagsbeloppet till ersättning åt sakkunniga erinras, att Kungl. Maj:t den 18 december 1936 föreskrivit, att sådan ersättning må utgå i den mån för ändamålet tillgängliga anslagsmedel därtill förslå och att ersättning skall bestämmas av Kungl. Maj:t på framställning av vederbörande domkapitel. Det kan övervägas, huruvida icke domkapitlet själva borde äga bestämma här ifrågavarande ersättningar. 1934 års domkapitelssakkunniga tänkte sig denna anordning i sitt omförmälda betänkande med förslag till lag om domkapitel. I så fall borde emellertid anslagsmedlen överföras till delposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal. Då emellertid Kungl. Maj:t i så fall lärer böra av anslagsmedlen ställa vissa särskilda belopp till domkapitlens förfogande och en sådan fördelning, med hänsyn till att varje erfarenhet ännu saknas angående anslagsbehovet för de olika domkapitlen, är mycket svår att för närvarande genomföra, anser jag mig tills vidare icke böra ifrågasätta någon ändring i nyssberörda av Kungl. Maj:t i ämnet meddelade bestämmelser.

I anslutning till statskontorets förslag bör den under anslagsposten till *arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t*, uppförda delposten å 540 kronor till *arvodesförhöjning till sekreteraren vid Stockholms domkapitel* höjas med 540 kronor till förslagsvis 1,080 kronor och den under samma anslagspost uppförda delposten å 760 kronor till *vikariatsersättningar m. m.* sänkas med 160 kronor till förslagsvis 600 kronor.

Delposten till *grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal*, nu 71,850 kronor, bör bestämmas till summan av dels de med vederbörliga tjänste- och familjepensionsavdrag minskade grundlönerna för de extra ordinarie tjänstemän, som enligt sammanställningen här ovan böra finnas

anställda vid domkapitlen, d. v. s. enligt mina beräkningar i runt tal 73,000 kronor, dels den på en övertalig amanuens vid domkapitlet i Strängnäs belöpande, på samma sätt beräknade avlöningen för fem månader, omkring 1,600 kronor, dels ock ovannämnda belopp av 18,700 kronor till extra befattningshavare, renskrivning m. m. Delposten bör alltså uppföras med 93,300 kronor, innebärande en anslagshöjning med 21,450 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela föreskrifter beträffande fördelningen av posten.

Delposten å förslagsvis 12,000 kronor till *avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal* torde i enlighet med de sakkunnigas förslag kunna minskas med 6,000 kronor till 6,000 kronor.

Anslagsposten å förslagsvis 600 kronor till *särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän* torde med hänsyn till ändringarna i personalorganisationen vid domkapitlet i Luleå, vars befattningshavare i regel åtnjuta ur förevarande post utgående provisoriskt dyrortstillägg, böra höjas med 600 kronor. I anslutning till vad chefen för finansdepartementet enligt årets statsverksproposition under avdelningen För flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört rörande kompensation åt vissa befattningshavare för minskning av den behållna inkomsten vid familjepensioneringens genomförande, bör anslagsposten vidare höjas med ett belopp, motsvarande minskningen med hänsyn till familjepensionsavdragen av ovanberörda delpost till grundavlöningar m. m., eller med i runt tal 3,400 kronor. Anslagsposten bör alltså höjas med 4,000 kronor eller, för avrundning av avlöningstatens slutsumma med 4,070 kronor till 4,670 kronor.

Anslagsökningen skulle alltså utgöra sammanlagt $(91,250 + 13,950 + 540 - 160 + 21,450 - 6,000 + 4,070 =)$ 125,100 kronor och summan av avlöningstatens utgifter sålunda $(293,400 + 125,100 =)$ 418,500 kronor.

Såsom särskilda uppbördsmedel bör emellertid under avlöningstaten uppföras bidrag från kyrkofonden, motsvarande 50 procent av summan av anslagsposten till tjänstemän å ordinarie stat (272,000 kronor), den med det på Stockholms domkapitel belöpande beloppet å 3,700 kronor minskade anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal $(93,300 + 6,000 - 3,700 = 95,600)$ kronor) och anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän (4,670 kronor). Nämda summa utgör 372,270 kronor. Bidraget från kyrkofonden bör alltså bestämmas till i runt tal 186,000 kronor.

Avlöningstatens slutsumma skulle således utgöra $(418,500 - 186,000 =)$ 232,500 kronor, innebärande en anslagsminskning med 60,900 kronor.»

2. Omkostnadsanslaget. De sakkunniga anse, att kyrkofonden bör bestrida hälften av kostnaderna för expenser vid samtliga domkapitel utom Stockholms. För nästa budgetår skulle vid bifall till de sakkunnigas förslag statsverkets nettoutgifter för ändamålet uppgå till 68,420 kronor, innebärande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 11,120 kronor. Kyrkofondens utgifter för samma tid och ändamål skulle uppgå till 27,700 kronor.

Departementschefen har för egen del yttrat:

»De sakkunniga hava som nämnts föreslagit, att under omkostnadsstaten för domkapitlen skulle beräknas jämväl medel till bestridande av de på stiftsnämnderna och stiftsjägmästarna belöpande expensutgifterna, i den mån

dessa utgifter icke avse kostnader för anskaffande av lokaler för stiftsjägmästarna, samt att kyrkofonden skulle bidraga med hälften av de beräknade sammanlagda expenskostnaderna. Detta förslag, som tillstyrkts av samtliga de myndigheter, som yttrat sig över detsamma, och som ansluter sig till vad i det föregående föreslagits beträffande gäldandet av avlöningskostnader, vill jag biträda.

Vad omkostnadsstaten beträffar, bör anslagsposten till *reseersättningar* höjas i anledning av den nyligen genomförda domkapitelsreformen. I brist på närmare erfarenhet torde det icke vara rådligt att nu räkna med någon ändring i fråga om det tidigare för ändamålet för helt budgetår beräknade anslagsbehovet. Anslagsposten bör alltså höjas med 16,000 kronor till 34,000 kronor. Jag vill emellertid erinra om att Kungl. Maj:t den 18 december 1936 anbefallt domkapitlen att till Kungl. Maj:t inkomma med utredning och förslag rörande huru stort belopp, som för budgetåret 1937/1938 högst må erfordras för de särskilda ändamål, för vilka ifrågasatt anslagspost är avsedd. Min tanke är, att Kungl. Maj:t med ledning av dessa uppgifter kan för nästa budgetår fördela anslagsposten mellan de särskilda domkapitlen och tillika föreskriva, att de sålunda fördelade beloppen ej må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas.

I likhet med statskontoret håller jag före, att det av de sakkunniga för *expenser* beräknade beloppet av förslagsvis 57,300 kronor bör vara för nästa budgetår tillräckligt. I sinom tid torde från domkapitlen och stiftsnämnderna böra infordras de av statskontoret ifrågasatta uppgifterna beträffande dispositionen under de senaste budgetåren av medel till *expenser* och till publikationstryck.

Anslagsposten till *publikationstryck* torde böra uppföras med oförändrat belopp, 5,900 kronor.

De sakkunnigas beräkningar av de *särskilda uppbördsmedlen* lämnar jag utan erinran.

Enligt min mening lärer alltså för domkapitlen kunna för nästa budgetår i huvudsak gälla den av de sakkunniga föreslagna omkostnadsstaten, i vilket hänseende Kungl. Maj:t torde få i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter.

För ändamålet torde böra anvisas ett anslag av i runt tal 68,400 kronor, motsvarande en anslagshöjning av 11,100 kronor».

Utskottet tillstyrker, att all den för vederbörande domkapitel och stiftsnämnder erforderliga kanslipersonalen med undantag för stiftsjägmästarna, de biträdande stiftsjägmästarna och de skogliga biträdena avlönas från avlöningsanslaget för domkapitlen och att detta anslag på föreslaget sätt beredes ersättning för de kostnader, som skäligen kunna anses belöpa på stiftsnämnderna, genom omföring till anslaget av medel från kyrkofonden.

Den av Kungl. Maj:t för domkapitlen föreslagna personalorganisationen och lönesättningen har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet anser sig icke kunna för närvarande bedöma, huruvida de i motionerna I:217 och II:430 samt i motionen I:218 framställda yrkandena rörande vissa ändringar i den för domkapitlen i Växjö, Göteborg och Karlstad ifrågasatta personaluppsättningen kunna vara av de föreliggande omständigheterna och i jämförelse med motsvarande förhållanden vid andra domka-

Utskottet.

pitel motiverade, men utgår ifrån, att Kungl. Maj:t, därest förändringar här kunna anses påkallade, efter närmare omprövning framlägger förslag i ämnet. Med hänsyn till vad av departementschefen anförts, anser sig utskottet ej heller kunna för närvarande tillstyrka det i motionen II:429 framförda förslaget om förbättrad löneställning för stiftssekreteraren vid domkapitlet i Visby.

Även de av Kungl. Maj:t i övrigt framlagda förslagen anser sig utskottet böra biträda.

Utskottet delar de sakkunnigas, de i ärendet hörda myndigheternas och departementschefens uppfattning om önskvärdheten av att anställnings- och lönevillkoren för stiftsjägmästarna och de biträdande stiftsjägmästarna samt övrig hithörande personal ordnas på ett mera tillfredsställande sätt än vad nu är fallet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag men med avslag å herr Petrus Nilssons, herr Anderssons i Prästbol, herrar E. Sjödahls och I. Ekströmers samt herr Th. Gardells m. fl. ovannämnda motioner (I:217 och II:430, I:218 samt II:429), må

a) godkänna följande personalförteckning för domkapitlen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938:

Personalförteckning.

Ordinarie tjänstemän:

Domkapitel:	Stiftssekreterare			Stiftsnotarie	Kansli-skrivare	Kansli-biträde	Expeditions-vakt
	Lönegrad			Löne-grad	Löne-grad	Löne-grad	Löne-grad
	B 28	B 27	B 24	B 21	B 11	B 7	B 5
Uppsala . . .	1	—	—	1	1	1	1
Linköping . .	—	1	—	1	1	—	1
Skara	—	1	—	1	1	—	1
Strängnäs . .	—	1	—	1	1	—	1
Västerås . .	—	1	—	1	1	—	1
Växjö	—	1	—	1	1	—	1
Lund	1	—	—	2	1	1	1
Göteborg . .	—	1	—	1	1	—	1
Karlstad . .	—	1	—	1	1	—	1
Härnösand . .	—	1	—	1	1	—	1
Luleå	1	—	—	1	1	—	1
Visby	—	—	1	—	—	—	1

b) godkänna följande avlöningsstat för domkapitlen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 272,000	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Grundbelopp	kronor 40,850	
<i>Anm.: Arvodet till sekreteraren vid Stockholms domkapitel utgör 5,700 kronor samt kan efter 3 år höjas med 360 kronor, efter 6 år med ytterligare 360 kronor och efter 9 år med än ytterligare 360 kronor.</i>		
b. Arvodesförhöjning till sekreteraren vid Stockholms domkapitel, <i>förslagsvis</i>	» 1,080	
c. Vikariatsersättningar m. m., <i>förslagsvis</i> . . .	» 600	» 42,530
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 93,300	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i> . . .	» 6,000	» 99,300
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	» 4,670	
	<u>Summa</u>	kronor 418,500

Särskilda uppbördsmedel:

Bidrag från kyrkofonden	kronor 186,000
	<u>Nettoutgift</u> kronor 232,500;

c) till *Domkapitlen*: *Avlöningar* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 232,500 kronor;

d) till *Domkapitlen*: *Omkostnader* för budgetåret 1937/1938
anvisa ett förslagsanslag av 68,400 kronor.

Stockholm den 9 april 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar *Nilsson* i Gränebo, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i
Kompersmåla, *Hansén*, *Borell*, *Bergström*, *Nilsson* i Landeryd, *Pauli*, *Nilsson* i Fredriks-
fält, *Larsson* i Varberg, *Bäcklund* och *Domö*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*,
Persson i Falla, *Andersson* i Höör, *Jonsson* i Eskilstuna, *Svensson*, *Andersson* i Prästbol
Norling, *Andersson* i Södergård, *Isacsson* och *Danielsson*.
